

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ЛІДЕРСТВО ТА HR-МЕНЕДЖМЕНТ»

1. Загальна інформація про навчальну дисципліну	
Спеціальність	D3 «Менеджмент»
Освітньо-наукова програма	Менеджмент
Рівень вищої освіти	третій (освітньо-науковий)
Повна офіційна назва закладу вищої освіти	Заклад вищої освіти «Подільський державний університет»
Факультет (Інститут)	Навчально-науковий інститут бізнесу і фінансів
Кафедра	Менеджменту, публічного управління та адміністрування
Обсяг дисципліни, кредити ЄКТС/години	3 кредити ЄКТС / 90 год.
Мова викладання	Українською мовою
Інформація про викладача дисципліни	Елла ДОБРОВОЛЬСЬКА, канд. екон. наук, доцент, доцент кафедри менеджменту, публічного управління та адміністрування Електронна пошта: dobrovolskae@pdatu.edu.ua Номер телефону: +38(096) 4107227 https://www.pdatu.edu.ua/pro-universytet/kafedra-menedzhmentu-publichnogo-upravlinnya-ta-administruvannya.html
2. Місце навчальної дисципліни в освітній програмі	
Статус дисципліни	Вибіркова
Передумови для вивчення дисципліни	Вивчення дисципліни ґрунтується на досягнутих здобувачами компетентностях з дисциплін «Сучасні теорії і концепції менеджменту», «Сучасна парадигма менеджменту та її вплив на розвиток вітчизняного бізнесу».
Політика дисципліни	Академічна доброчесність. Відповідно до принципів академічної доброчесності та нормативних документів ЗВО «ПДУ» щодо політики академічної доброчесності, очікується, що роботи здобувачів будуть їх оригінальними дослідженнями та міркуваннями. Здобувачі, відповідально відноситимуться щодо дотримання норм законодавства про авторське право, вказуватимуть посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей, уникатимуть фальсифікації або фабрикації інформації. Дотримуватимуться усіх зобов'язань відповідно до укладеної декларації про дотримання академічної доброчесності http://surl.li/noftg, http://surl.li/foccn Відвідування занять. Обов'язковим є відвідування усіх видів занять. За об'єктивних причин (хвороба, карантин, індивідуальний графік, тощо) навчання може проходити в он-лайн форматі. Здобувачі обов'язково мають дотримуватись строків визначених для виконання усіх видів письмових робіт що передбачені під час вивчення дисципліни. Визнання результатів попереднього навчання. У випадку, якщо здобувач освіти отримав знання у

	неформальній та інформальній освіті, зарахування результатів навчання здійснюється згідно Положення про порядок визнання результатів навчання, отриманих шляхом неформальної та/або інформальної освіти http://surl.li/fobze. Зокрема, якщо їх тематика відповідає змісту навчальної дисципліни (окремій темі або змістовому модулю). В неформальній освіті: - закінчення професійних курсів, семінарів або тренінгів, тематика яких відповідає змісту освітнього компоненту (окремій темі або змістовому модулю). В інформальній освіті: - наявність наукової публікації; - волонтерська діяльність. Перезарахування результатів навчання отриманих під час здобуття попередньої освіти здійснюється відповідно до Положення про організацію освітнього процесу у Зкладі вищої освіти «Подільський державний університет»
--	---

3. Мета навчальної дисципліни

Мета вивчення дисципліни – формування у здобувачів знань, умінь та навичок у сфері лідерства та управління людськими ресурсами, розвиток компетентностей щодо ефективної взаємодії в колективі, управління персоналом, мотивації та професійного розвитку працівників, а також здатності застосовувати сучасні інструменти HR-менеджменту для підвищення результативності організації.

Вивчення дисципліни забезпечує здобувачам: розуміння ролі лідерства у системі управління персоналом; знання теоретичних концепцій та моделей лідерства і HR-менеджменту; умінь аналізувати, планувати та реалізовувати HR-стратегії в організації; навички управління командою, мотивації, розвитку та оцінки персоналу; здатність застосовувати інноваційні технології HR-менеджменту; формування лідерських якостей, комунікативних умінь і навичок ефективної взаємодії.

4. Зміст навчальної дисципліни

Тема 1. Сутність і роль лідерства та HR-менеджменту в сучасній організації

Тема 2. Теорії та моделі лідерства: класичні, поведінкові, ситуаційні, сучасні підходи.

Тема 3. Лідерство в колективі: суть, особливості та функції

Тема 4. Основні риси та завдання лідерства в менеджменті

Тема 5. Сутність, завдання та основні етапи HR - менеджменту

Тема 6. Управління командою: роль лідера у створенні ефективних груп, конфлікт-менеджмент.

Тема 7. Оцінювання персоналу: методи, критерії, роль HR-менеджера.

5. Орієнтовні теми індивідуальних завдань

Не передбачені робочою програмою

6. Очікувані результати навчання навчальної дисципліни

Після вивчення дисципліни «Лідерство та HR - менеджмент» здобувач повинен :

знати:

- теоретичні основи та сучасні концепції лідерства й управління персоналом;
- розуміти сутність та функції HR-менеджменту;
- усвідомлювати роль лідера у формуванні команди та організаційної культури;

вміти:

- застосовувати інструменти підбору, оцінювання, мотивації й розвитку персоналу;
- управляти трудовою поведінкою працівників;
- формувати довіру та авторитет у колективі.

Окрім, цього, опанування дисципліни сприятиме розвитку здатності приймати управлінські

рішення в умовах невизначеності, забезпечувати професійний і кар'єрний розвиток працівників, формувати та підтримувати позитивний HR-бренд організації, діяти соціально відповідально та дотримуватися етичних норм у сфері менеджменту.	
7. Види навчальних занять	
Видами навчальних занять при вивченні дисципліни є лекції (Л), практичні заняття (ПЗ), самостійна робота (СР).	
8. Методи навчання	
Словесні методи (лекція, бесіда проблемно-пошукового характеру, діалог); наочні методи (пояснювально-ілюстративний), практичні методи (робота з навчально-методичною літературою, виконання практичних завдань самостійної роботи); методи формування пізнавальних інтересів (створення ситуації інтересу, навчальні дискусії; метод використання життєвого досвіду, проектування професійних ситуацій); методи стимулювання, мотивації й обов'язку (роз'яснення мети навчального предмета, висування вимог до вивчення предмета); комп'ютерні і мультимедійні методи (використання мультимедійних презентацій, дистанційне навчання).	
9. Методи та критерії оцінювання	
9.1 Критерії оцінювання	
В освітньому процесі Університету використовуються такі види контролю: поточний, семестровий (підсумковий) та підсумкова атестація здобувачів вищої освіти. Оцінювання здобувачів здійснюється за накопичувальною 100-бальною системою. Поточний контроль здійснюється під час проведення навчальних занять і має на меті перевірку рівня засвоєння здобувачів освіти навчального матеріалу. Форма проведення поточного контролю визначаються з урахуванням змісту накопичувальної системи оцінювання. У межах поточного контролю здобувач вищої освіти може набрати 100 балів (форма семестрового контролю – залік). Розподіл балів, які можуть набрати здобувачі зазначені у відповідній робочій програмі. Сума балів за поточний контроль складається із балів, отриманих за результатами навчання під час лекцій, семінарських (практичних) занять та самостійної роботи здобувача вищої освіти. Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни обчислюється шляхом підсумування балів тільки з поточного контролю (форма семестрового контролю – залік). Підсумкова оцінка виставляється у відомості обліку успішності, індивідуальному навчальному плані. Оцінювання результатів навчання здобувачів освіти здійснюється за 100-бальною шкалою. Відповідність семестрової рейтингової оцінки в балах оцінці за національною шкалою та шкалою ECTS відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу в Закладі вищої освіти «Подільський державний університет» https://pdatu.edu.ua/images/navchalna-robota/planuvannya-ta-organizaciya/p04062022.pdf?ver=18022201 та робочої програми з даної дисципліни	
9.2 Методи оцінювання	
Усні (індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда), письмові (самостійна робота, тести, практичні завдання, розрахункові завдання), комп'ютерні (презентації доповідей, виконання завдань у системі Moodle), індивідуальні завдання самоконтроль, самоаналіз.	
10. Ресурсне забезпечення навчальної дисципліни	
Засоби навчання	Навчальний процес потребує наступних засобів навчання: – мультимедійне обладнання; – комп'ютерна система та мережа; – роздатковий ілюстративний матеріал лекцій; – презентаційний матеріал лекцій.
Інформаційне навчально-методичне	1. Буняк Н.М. Лідерство в системі менеджменту організації. Економіка та суспільство. 2024. <i>Економіка та суспільство</i>, (64). URL:

2. Бойко О. В. Теорія і методика формування лідерської компетентності офіцерів Збройних сил України : монографія. Житомир : Вид. О. О. Євенок, 2020. 667 с.

3. Кожушко Л. Ф., Щербакова А. С. Лідерство як передумова ефективної системи менеджменту організації. Вісник Національного університету водного господарства та природокористування. Економічні науки. 2020. Вип. 4(92). С. 85–95.

4. Лідерство та комунікації в організації : навчальний посібник / упорядники: Н. Я. Михаліцька, М. Р. Яцик. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2024. 512 с

5. Маркіна І. А., Вороніна В. Л., Дмитренко І. А. Лідерство як феномен сучасного менеджменту. Економічний простір. 2020. № 159. С. 88–91

6. Мистецтво ведення переговорів : навч. посіб. / Укладачі: А. Є. Адамович, О. М. Максимець. ТДАТУ. Мелітополь : ФОП Однорог Т. В, 2021. 264 с.

7. Нестуля О. О., Нестуля С. І., Кононець Н. В. Основи лідерства: електронний посібник для самостійної роботи магістрів освітньої програми «Педагогіка вищої школи» галузі знань 01 освіта/педагогіка спеціальності 011 освітні, педагогічні науки. Полтава : ПУЕТ, 2020. 232 с

8. Освітнє лідерство: від теорії до практики : монографія / авт. кол.; за наук. ред. В. Р. Міляєвої ; Київський університет імені Бориса Грінченка. Київ; Кривий Ріг : Вид. Р. А. Козлов, 2021. 296 с. URL: <https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/36659>

9. Пономарьов О. С., Серeda Н. В., Чеботарьов М. К. Формування і діяльність управлінської команди проєкту : навчально-методичний посібник. Харків : Вид-во «Підручник НТУ «ХП»», 2023. 57 с.

10. Федулова С. О. Сучасні стратегії лідерства: міжнародний аспект : навч. посіб. Дніпро : Університет імені Альфреда Нобеля, 2023. 80 с

11. Добровольська Е., Покотильська Н.В. Сучасний стан управління персоналом м'ясопереробного підприємства. Подільський вісник: сільське господарство, техніка, економіка. 2024. №1 (42). С. 112-119.

12. Добровольська Е.В., Покотильська Н.В. Управління персоналом акціонерного товариства // Подільський вісник: сільське господарство, техніка, економіка. 2025.

13. Добровольська Е.В., Чикуркова А.Д. Забезпечення управління ефективністю функціонування м'ясопереробного підприємства. Подільський вісник: сільське господарство, техніка, економіка. 2023. Випуск 1 (38). С. 166-172

14. Добровольська Е., Покотильська Н., Вольський В.А. Сучасні тенденції розвитку аграрного підприємництва. Агросвіт. 2023. №20. С. 92-98.

15. Жосан Г.В. Адаптивний менеджмент і сталий розвиток: взаємозв'язок понять у контексті управління діяльністю підприємства в умовах невизначеності. Бізнес Інформ. 2021. No 3. С. 179–187.

16. Куделя В. І., Мирошніченко Ю.В., Моцна І.В. Організація праці як фактор удосконалення менеджменту персоналу. Держава та регіони. Серія : Економіка та підприємництво. 2020. № 3(1). С. 107-111. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/drep_2020_3\(1\)_21](http://nbuv.gov.ua/UJRN/drep_2020_3(1)_21).

17. Кушнір, Л., Москвіченко, І., & Стаднік, В. (2024). Розвиток сучасних концепцій менеджменту та їх застосування в управлінській

діяльності. *Розвиток методів управління та господарювання на транспорті*, 3(88), 137-149. вилучено із <https://daemmt.odessa.ua/index.php/daemmt/article/view/2226-1915-2024-3-137-149>

18. Павленко М. С., Мельник А.О. Менеджмент персоналу в системі ефективної діяльності підприємства. Вчені записки 60 Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського. Серія : Економіка і управління. 2020. Т. 31(70), № 2(2). С. 13-18.

19. Почтовюк А. Б., Семеніхіна В.В. HR-менеджмент та можливості його використання для професійного розвитку персоналу. Економічний простір. 2020. № 160. С. 103-107. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecpros_2020_160_21

20. Ясінецька І.А., Добровольська Е.В., Покотильська Н.В. Сучасний стан управління виробництвом продукції аграрного підприємства. Агросвіт. 2023. №5-6. С. 35-42

21. Markina, I., Somych, N., Shkilniak, M., Chykurkova, A., Lopushynska, O. Managing resource-saving development of agri-food enterprises in the context of food security and sustainability: strategic aspects [Text]. *Central European Management Journal*. 2021. 29(3). pp. 114–135. DOI [10.7206/cemj.2658-0845.56](https://doi.org/10.7206/cemj.2658-0845.56)

22. Chykurkova, A., Pokotytska, N., Dobrovolska, E., Chornobai, L., & Patsarniuk, O. (2025). Marketing monitoring as a tool for assessing the competitiveness of food industry enterprises in the agro-industrial complex. *Ekonomika APK*, 32(1), 47-58.

23. Конспект лекцій з дисципліни «Лідерство та HR-менеджмент» для здобувачів вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня освіти ОПП «Менеджмент» спеціальності ДЗ «Менеджмент» денної і вечірньої форми навчання. Кам'янець-Подільський: ЗВО «ПДУ», 2025.

24. Методичні рекомендації для практичних занять з дисципліни «Лідерство та HR-менеджмент» для здобувачів вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня освіти ОПП «Менеджмент» спеціальності ДЗ «Менеджмент» денної і вечірньої форми навчання. Кам'янець-Подільський: ЗВО «ПДУ», 2025.

25. Методичні рекомендації для самостійної роботи з дисципліни «Лідерство та HR-менеджмент» для здобувачів вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня освіти ОПП «Менеджмент» спеціальності ДЗ «Менеджмент» денної і вечірньої форми навчання. Кам'янець-Подільський: ЗВО «ПДУ», 2025.

26. Тестові завдання з дисципліни «Лідерство та HR-менеджмент» для здобувачів вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня освіти ОПП «Менеджмент» спеціальності ДЗ «Менеджмент» денної і вечірньої форми навчання. Кам'янець-Подільський: ЗВО «ПДУ», 2025.

27. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського <http://www.nbuv.gov.ua>

28. Спеціалізована система пошуку наукової інформації <http://www.scirus.com/srsapp>

29. Верховна Рада України – www.rada.gov.ua

30. Кабінет Міністрів України – www.kmu.gov.ua

31. Державна служба статистики України – <https://www.ukrstat.gov.ua>

32. Інтернет-портал для управлінців – www.management.com.ua

33. Інтернет-портал з проблем менеджменту – www.12manage.com

34. Google - найбільша світова пошукова система (Українська частина) <http://www.google.com.ua/>

35. Google Scholar - пошук наукової інформації системою Google <http://scholar.google.com/>

	36. Освітньо-наукова програма «Менеджмент» для підготовки здобувачів вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти за спеціальністю D3 «Менеджмент» https://pdatu.edu.ua/images/naukova-miznarodna-diyalnist/aspirantura/onp25/D3onp2025-2026.pdf?v=01 37. Електронний навчальний курс «Лідерство та HR-менеджмент»: http://pdatu.net.ua/course/view.php?id=2912
--	---